

Finanse i rachunkowość zakładów ubezpieczeń
Karta opisu przedmiotu (sylabus)

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Nadzór i kontrola Specjalność - Jednostka organizacyjna UEP Poziom kształcenia studia drugiego stopnia Forma studiów stacjonarne Profil kształcenia praktyczny		Cykl dydaktyczny 2025/2026 Kod przedmiotu UEPNIKS.22B.13183.25 Język wykładowy Polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Blok B	
Osoba odpowiedzialna za treść sylabusa		Piotr Manikowski, Jacek Lisowski	
Okres Semestr 2	Forma zaliczenia Zaliczenie Forma prowadzenia i godziny zajęć <ul style="list-style-type: none"> • Uczestnictwo w wykładach: 15 • Uczestnictwo w ćwiczeniach: 15 		Liczba punktów ECTS 3

Cele uczenia się dla przedmiotu

C1	Nabywanie pogłębionej wiedzy z zakresu relacji między systemem finansowym ubezpieczeń gospodarczych, polityką finansową a gospodarką finansową ubezpieczycieli i zarządzaniem ich finansami
C2	Uzyskanie wiedzy z zakresu z zaawansowanej gospodarki finansowej zakładów ubezpieczeń
C3	Uzyskanie zaawansowanej wiedzy z zakresu ewidencji zjawisk gospodarczych w zakładach ubezpieczeń oraz zasad tworzenia sprawozdań finansowych i niefinansowych w zakładach ubezpieczeń a także rozwinięcie świadomości istnienia szczególnych zasad rachunkowości w zakładach ubezpieczeń.

Cele kształcenia UEP

Kod	Treść celu
CS2_1.1	student krytycznie rozważa kwestie teoretyczne i praktyczne
CS2_1.2	student krytycznie ocenia alternatywy w celu wypracowania optymalnego rozwiązania
CS2_1.3	student rozumie najważniejsze aspekty wpływu makro- i mikrootoczenia na decyzje biznesowe
CS2_2.3	student przygotowuje prace pisemne i prezentacje ustne zgodnie ze standardami akademickimi
CS2_3.1	student rozumie i docenia, jak względy etyczne oraz zasady zrównoważonego rozwoju wpływają na decyzje biznesowe
CS2_3.3	student rozumie i docenia inne kultury oraz międzynarodową i społeczną różnorodność

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu finansów, ubezpieczeń, rachunkowości finansowej, prawa gospodarczego

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy			
W1	Student wymienia i odróżnia sprawozdania finansowe i niefinansowe sporządzane w zakładach ubezpieczeń	K2_W02	Sprawdzian pisemny z otwartymi pytaniami
W2	Student opisuje podstawowe kategorie przychodów i kosztów w zakładach ubezpieczeń	K2_W03, K2_W04	Sprawdzian pisemny z otwartymi pytaniami
W3	Student prezentuje podstawowe pojęcia związane z systemem finansów zakładów ubezpieczeń	K2_W03, K2_W04	Sprawdzian pisemny z otwartymi pytaniami
W4	Student wymienia i opisuje elementy gospodarki finansowej ubezpieczycieli	K2_W03, K2_W04	Sprawdzian pisemny z otwartymi pytaniami
Umiejętności			
U1	Student posługuje się pojęciami systemu finansowego, polityki finansowej, gospodarki finansowej i zarządzania finansami w obszarze ubezpieczeń gospodarczych	K2_U01, K2_U02	Sprawdzian pisemny z otwartymi pytaniami
U2	Student posługuje się różnymi sprawozdaniami finansowymi i niefinansowymi stosowanymi w zakładach ubezpieczeń	K2_U01, K2_U02	Sprawdzian pisemny z otwartymi pytaniami
U3	Student analizuje sytuację finansową ubezpieczyciela	K2_U01, K2_U02	Sprawdzian pisemny z otwartymi pytaniami
Kompetencji społecznych			
K1	Student jest gotów rozstrzygać podstawowe problemy gospodarki finansowej zakładów ubezpieczeń	K2_K01	Sprawdzian pisemny z otwartymi pytaniami
K2	Student akceptuje złożoność systemu finansowego ubezpieczeń gospodarczych	K2_K01, K2_K05	Sprawdzian pisemny z otwartymi pytaniami
K3	Student przestrzega zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń	K2_K01	Sprawdzian pisemny z otwartymi pytaniami

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Cele kształcenia dla przedmiotu	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	System finansowy ubezpieczeń gospodarczych a gospodarka finansowa ubezpieczyciela	C1	U1, K1
2.	Ryzyko prowadzenia działalności ubezpieczeniowej a gospodarka finansowa zakładu ubezpieczeń	C1, C2	W4, U1, U3, K1, K2
3.	Przygotowywanie operacji pieniężnych, ich planowanie oraz realizacja	C2	W2, W3, W4, U1, U3, K1, K2
4.	Znaczenie kapitałów własnych ubezpieczycieli	C2	W1, W2, W3, W4, U1, U2, K1, K3
5.	Polityka reasekuracyjna i jej znaczenie dla gospodarki finansowej ubezpieczyciela	C1, C2	W3, W4, U1, U3, K1, K2
6.	Systemy wypłacalności - definicja, rodzaje i odmienności	C1, C2	W1, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2
7.	Odrębność sprawozdawczości oraz rachunkowości ubezpieczeniowej i ich cechy charakterystyczne, plan kont	C2, C3	W3, U1, K2, K3
8.	Przychody i koszty zakładu ubezpieczeń	C2, C3	W2, K1
9.	Sprawozdania finansowe sporządzane przez zakłady ubezpieczeń: Bilans, Rachunki wyników (techniczny i ogólny); Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych	C3	W1, U2, K3
10.	Ewidencja składek, odszkodowań oraz innych operacji gospodarczych	C3	W1, K3
11.	Finanse zakładów ubezpieczeń w zrównoważonej gospodarce	C3	W1, U2
12.	Sprawozdania niefinansowe zakładów ubezpieczeń - raporty CSR oraz ESG	C3	W1, U2

Literatura

Obowiązkowa

1. Gąsioriewicz, L. (2009). Finanse zakładów ubezpieczeń majątkowych. Teoria i praktyka, Wyd. C.H. Beck, Rozdziały: 1-7, 10-11.
2. Janowicz-Lomott, M., Spigarska, E., Dąbrowski, I. i Łyskawa, K. (2020). Finanse ubezpieczeń, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Rozdziały: II-V.
<https://wydawnictwo.ug.edu.pl/wp-content/uploads/2021/08/Janowicz-Finanse-ubezpieczen-ebook.pdf>
3. Kiedrowska, M. (2008). Rachunkowość ubezpieczeniowa. W: W. Gabrusewicz (red.). Rachunkowość finansowa. Część II (rachunkowość dla zaawansowanych). Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, s. 641-711.
4. Lemkowska, M. (2023). Raportowanie niefinansowe jako źródło informacji o działaniach największych europejskich grup ubezpieczeniowych na płaszczyźnie środowiskowej zrównoważonego rozwoju (część 1. - wprowadzenie teoretyczne i założenia metodyczne). Wiadomości Ubezpieczeniowe, (3), s.43-57.
5. Lisowski, J. (2010). Specyfika gospodarki finansowej ubezpieczycieli kredytu kupieckiego w Polsce, Wyd. UEP, Rozdziały: 1-2.

Zalecana

1. Bauer, K., Chmielowiec-Lewczuk, M., Lament, M. i Spigarska, E. (2021). Wielowymiarowość informacji finansowych i niefinansowych w zakładach ubezpieczeń, Wydawnictwo IUS PUBLICUM, Rozdziały: 2-4.
2. Chmielowiec-Lewczuk, M. i Nowak, M. (2023). Ubezpieczenia w zrównoważonej gospodarce, Wyd. UE we Wrocławiu, Rozdział: 3.
3. Czerwińska, T. i Jajuga, K. (red.). (2016). Ryzyko instytucji finansowych - współczesne trendy i wyzwania, Wyd. C.H. Beck, Rozdziały: 8-10.
4. Handschke, J. i Lisowski J. (2009). Systemy wypłacalności zakładów ubezpieczeń. W: J. Handschke (red.), Studia ubezpieczeniowe, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, 127, s. 50-61.
5. Lament, M. i Piątek, J. (2008). Rachunkowość ubezpieczeniowa. Problemy i zadania, Wyd.2, Wyd. Politechniki Radomskiej, Rozdziały I-VIII.
6. Lemkowska M. (2023). Raportowanie niefinansowe jako źródło informacji o działaniach największych europejskich grup ubezpieczeniowych na płaszczyźnie środowiskowej zrównoważonego rozwoju (część 2. - wyniki badania empirycznego). Wiadomości Ubezpieczeniowe, (4), s.83-106.
7. Ronka-Chmielowiec, W. (red.). (2004). Zarządzanie finansami w zakładzie ubezpieczeń, Wyd. Branta, Rozdziały: 2-4.

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

Burza mózgow, Wykład z prezentacją multimedialną, Dyskusja, Rozwiązywanie zadań

Metody nauczania	Sposób zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
Wykład	Sprawdzian pisemny z otwartymi pytaniami	zaliczenie sprawdzianu na min. 50%
Ćwiczenia	Sprawdzian pisemny z otwartymi pytaniami	zaliczenie sprawdzianu na min. 50%

Rozliczenie punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności
Uczestnictwo w wykładach	15
Uczestnictwo w ćwiczeniach	15
Przygotowanie do sprawdzianu/ kolokwium	35

Konsultacje z prowadzącym/i zajęcia	10	
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 75	ECTS 3.0
Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela	Liczba godzin 40	ECTS 1.5
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 15	ECTS 0.5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
K2_K01	absolwent jest gotów do krytycznej analizy i oceny obserwowanych zjawisk oraz odbieranych informacji i danych, identyfikowania zagrożeń dla podmiotów gospodarczych i instytucji finansowych oraz właściwego komunikowania o tym zarówno w obszarze danych finansowych, organizacyjnych oraz o charakterze niefinansowym
K2_K05	absolwent jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia funkcji zawodowych w zmiennym otoczeniu, postępując etycznie i wychodząc naprzeciw wyzwaniom i wymaganiom sfery regulacyjnej obszaru raportowania finansowego i niefinansowego
K2_U01	absolwent potrafi wykorzystać w praktyce wiedzę z zakresu finansów, rachunkowości, ekonomii, zarządzania i prawa, do analizowania zjawisk i procesów w obszarze nadzoru i kontroli, formułować własne opinie, dobierać krytycznie dane i metody analiz, posługując się specjalistycznymi narzędziami do przetwarzania danych z uwzględnieniem regulacji ESG
K2_U02	absolwent potrafi właściwie identyfikować i analizować zjawiska ekonomiczne w kontekście nadzoru i kontroli i na tej podstawie formułować cele rewizyjne
K2_W02	absolwent zna i rozumie rachunkowość jako specyficzny system gromadzenia i przetwarzania danych oraz prezentacji informacji o procesach gospodarczych, audyt jako niezależną ocenę danej organizacji, systemu, procesu, projektu lub produktu oraz kontrolę jako badanie zgodności stanu istniejącego z postulowanym, ustalanie zasięgu i przyczyn rozbieżności oraz przekazywanie wyników tego ustalenia
K2_W03	absolwent zna i rozumie normy i reguły (prawne, organizacyjne, finansowe, moralne, etyczne) organizujące system finansowy i instytucje finansowe oraz ich źródło, naturę, zmienność i sposoby oddziaływania
K2_W04	absolwent zna i rozumie w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia badania oraz analizy zjawisk i stosunków finansowych, prognozowania i przeprowadzania symulacji finansowych, w tym techniki pozyskiwania danych, pozwalające identyfikować prawidłowości lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu finansowego

Ten utwór jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowa (CC BY 4.0). Autor: Grzegorz Kotliński, Piotr Manikowski, Adrian Iwanowicz